

استراتژی ها و تجربه های موفق پیشگیری از اضافه وزن و چاقی در کودکان و نوجوانان

نسرین امیدوار

استاد گروه تغذیه جامعه، دانشکده علوم تغذیه و صنایع غذایی،

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

هدف

■ معرفی اجمالی ویژگی های برنامه های پیشگیری از اضافه وزن/چاقی کودکان

■ شناسایی موثرترین استراتژی ها در پیشگیری از اضافه وزن/چاقی کودکان

تعاریف

پیشگیری (Prevention)

- راههای حفظ سلامت مردم یا گروههای هدف و ممانعت از بروز مشکل

پیشگیری از اضافه وزن و چاقی در کودکان

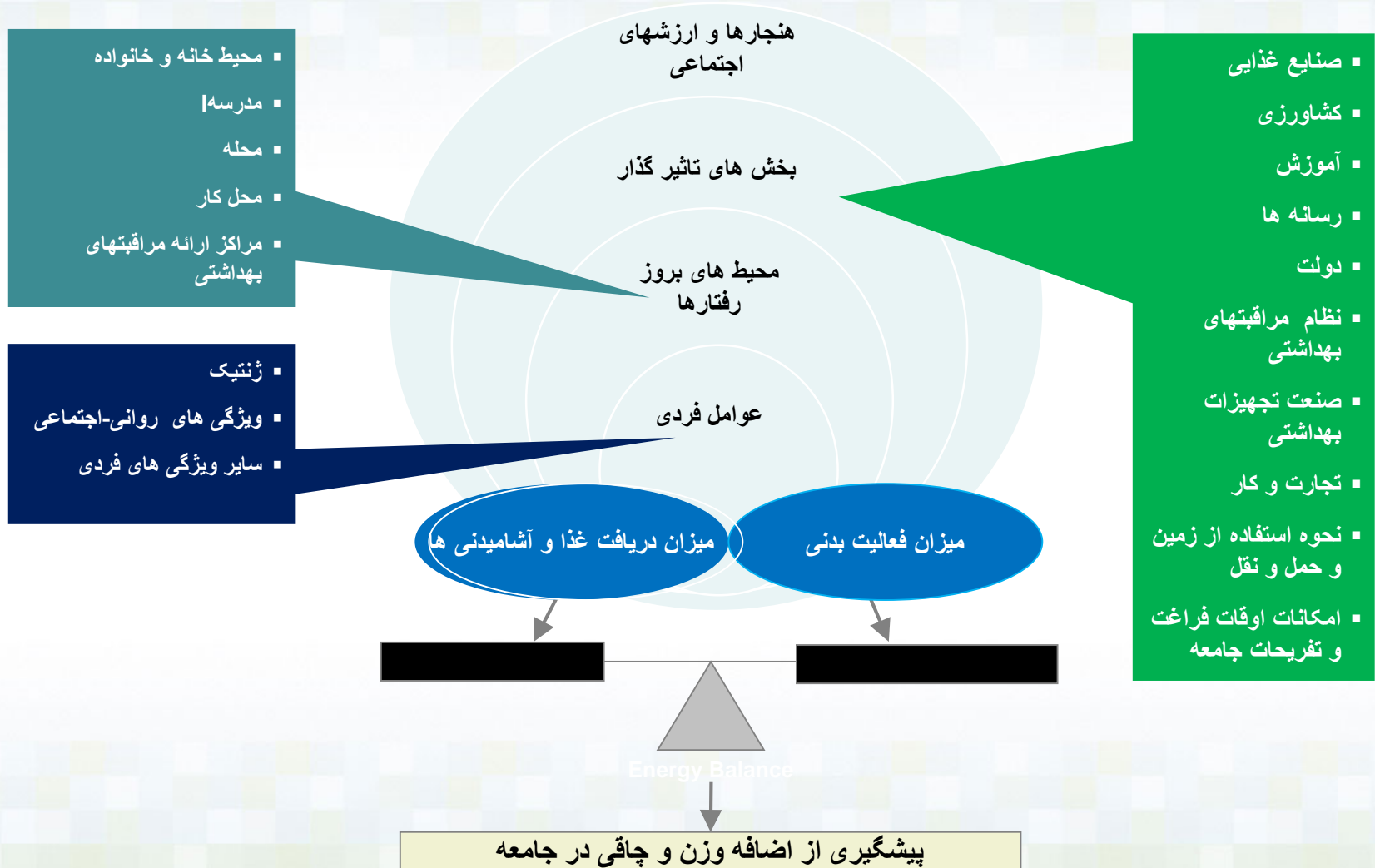
- کمک به ایجاد و تقویت شیوه زندگی و عادات سالم در کودکی

• غذا خوردن

• فعالیت

• و حفظ تعادل انرژی

مدل پیشنهادی برای برنامه های پیشگیری از چاقی (adapted from IOM 2005)

محیط های اجرای برنامه های پیشگیری از چاقی کودکان

محله

مدرسه

محیط عمومی جامعه

خانه

رسانه ها

نظام مراقبت ها بهداشتی

رفتارهایی که هدف تغییر قرار داده شده اند:

1. افزایش موارد تغذیه با شیر مادر، مدت و انحصاری بودن آن
2. افزایش فعالیت بدنی
3. افزایش مصرف روزانه میوه ها و سبزی ها
4. کاهش مصرف نوشیدنی های شیرین شده با قند یا شکر
5. کاهش مصرف مواد غذایی غنی از انرژی و فقیر از مغذی ها
6. کاهش زمان تماشای تلویزیون/صفحه نمایش
7. تنظیم ساعات مصرف وعده های غذا
8. نظم و کفایت خواب

تأثیر مداخلات

■ برنامه های مدرسه محور که در آنها بر مداخلات تغییر الگوی غذایی و فعالیت بدنی تأثیر متوسط تا مطلوب داشته اند.

■ ترکیب مداخله در خانه و محله در اثر بخشی مداخلات مدرسه محور تأثیر سینرژیک دارد.

■ میزان شدت تأثیرات بسته به طراحی و مدت مطالعه متفاوت است.

استراتژی های اصلی در برنامه های پیشگیری از اضافه وزن / چاقی کودکان و نوجوانان

■ استراتژی های تشویق و ترویج تغذیه با شیر مادر

■ استراتژی های افزایش دسترسی فیزیکی و اقتصادی به مواد غذایی و نوشیدنی های سالم

■ استراتژی های حمایت از انتخاب مواد غذایی و نوشیدنی های سالم

■ استراتژی های تشویق فعالیت بدنی یا محدود کردن فعالیت های کم تحرک

■ استراتژی های ایجاد و گسترش محله های مشوق فعالیت بدنی

■ استراتژی های تشویق جامعه برای تجهیز و آمادگی برای تغییر

استراتژی های تشویق و ترویج تغذیه با شیر مادر

حمایت، تقویت و ارزشیابی برنامه ترویج تغذیه با شیر مادر در کشور

استراتژی های افزایش دسترسی فیزیکی و اقتصادی به مواد غذایی و نوشیدنی های سالم

- استفاده از راهنماهای غذایی و استانداردهای مشابه در تنظیم قوانین عرضه مواد غذایی در

مدارس و محله ها

- کنترل قیمت مواد غذایی و نوشیدنی های سالم عرضه شده در مدارس و محله ها

- ایجاد انگیزه و سیاست های تشویقی برای تشویق انتخاب مواد غذایی و نوشیدنی های

سالم در محله ها و گروههای محروم

- گسترش بازارها و تعاونی های کشاورزان و باغداران در محله های شهر

استراتژی های حمایت از انتخاب مواد غذایی و نوشیدنی های سالم

■ اعمال قوانینی برای محدود کردن فروش و عرضه

مواد غذایی و نوشیدنی های ناسالم

■ ممانعت و غیرقانونی کردن تبلیغات مواد غذایی و

نوشیدنی های ناسالم از رسانه های مختلف، بویژه دولتی

■ محدود کردن فروش و مصرف نوشیدنی های حاوی قندهای ساده (از جمله شیرهای

طعم دار) در مراکز آموزشی و تفریحی کودکان و نوجوانان

استراتژی های تشویق فعالیت بدنی /محدود کردن فعالیت های کم تحرک

■ اعمال قوانینی برای حداقل ساعات ورزش در هفته در دبستانها و دبیرستانها

■ ایجاد امکان/مجوز استفاده از تسهیلات ورزشی مدارس بعد از ساعات کار مدرس (after school programs)

■ کاهش/محدود کردن ساعات تماشای صفحه نمایش به کمتر از 2 ساعت در روز برای همه گروههای سنی کودکان

استراتژی های ایجاد و گسترش محله های مشوق فعالیت بدنی

■ ایجاد زیرساخت های حمایت از دوچرخه سواری

■ ایجاد زیرساخت های حمایت از پیاده روی

■ برنامه ریزی بنحوی که مدارس در محله زندگی و با امکان آمد و شد

پیاده باشند.

■ افزایش و تسهیل دسترسی به وسایل نقلیه عمومی

سیاستها /
قوانین

محیط
زندگی

رفتارهای
سالم /
شیوه
زندگی

وزن
سالم

راه حل مشارکت و همسویی سیاستگذاران و سازمانهای مختلف است.

متوقف کردن روند رو به افزایش چاقی یک مسئولیت عمومی است و بنابراین
تحقق آن به یک عزم عمومی نیاز دارد.
در این تلاش ملی با هم همراه شویم!

